

ארץ זבת

אין זה כי אם "בית אלקים", וזה שער השמים!

חלב ודבש

וכן נענשו דור המדבר בענין המרגלים שלא האמינו מה שאמר להם הש"ת שהיתה ארץ זבת חלב ודבש, וכן ממה שאמרו (חגיגה י"ג) במופלא ממך אל תדרוש במוכסה ממך אל תחקור וכו', נראה שאין לאדם לחקור בכמו אלו הענינים שהם עמוקים ומכוסים, וכמו שאמרו במשנה (שם י"א) אין דורשין וכו' וכל המסתכל בד' דברים ראוי לו כאילו לא בא לעולם מזה למעלה מזה למטה וגו' וכל שלא חס על כבוד קונו וכו'. (בית אלקים להמב"ט, שער היסודות פרק א')

**ב"ה – מדור "שוב הארץ" ח"א – גליון 148 – ל אב תשס"ד לפ"ק
ז"ל בקביעות ע"י: "אודת העולמי הכללי למען ישוב ארץ ישראל" – עיה"ק ירושלים תובב"א**

גליון יומי לחיזוק והתעוררות למצות ישוב ארץ ישראל להחזיר עמדת מצות ישוב א"י ליושנה, להחזרת כל אחב"י לארצינו הקדושה, ועי"ז נזכה בקרוב לביאת משיח צדקינו בב"א אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ זבת חלב ודבש

ספר תורת משה אלשיך על דברים - פרק כו פסוק א-יא

הנה בעיני כל רואי את כל החרדה ההיא אשר חרד הוא יתברך על מצות בכורים הזאת, שיחרד איש מביתו ומעירו וילך רגלי באשכול ענבים אחד ומן התאנים ומן הרמונים מעט מזער לא כביר, וההיקש ביתר שבח מינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל, וישם בטנא ועל כתף ישאנו אם דל ואם עשיר, ואפילו אגריפס המלך:

ויתקבצו יחד כל בני עיר ועיר בחליל מכה, ומיני זמרה בשירי זמרה, ובכל עיר יבאו בה יצאו לקראתם זקניה ושופטיה ורבים שריה, לפי כבוד הנכנסים בהלל והודות לה'. וכה משפטם עד שערי ירושלים, בשור וקרניו מצופות זהב ועטרות זית, ובהגיעם בשערי ירושלים ירומו קול אומרים שמחתי באומרים לי כו' עומדות היו רגלנו כו' ככל הכתוב במשנה (בכורים פרק ג). ומה קול החרדה הזאת על פחות משוה חצי דינר:

אמנם בשום לב אל מה שהגדילו רבותינו ז"ל בבראשית רבה (א ו) התמיהא הזאת, נבא עד תכונתה, באומרם בראשית ברא כו' בשביל מצות בכורים שנאמר בה ראשית בכורי אדמתך ברא אלהים את השמים כו', כי הלא יפלא מה גדלה המצוה הזאת שעליה לבדה נברא העולם:

אך הנה ידוע כי עולם חסד יבנה (תהלים פט ג), כי מי הקדימו ויבראנו, ומה יקרו מעשינו לשלמפרע יהיה כדאי להבראות עלינו. כי הלא גם כל מעשינו פעל לנו, וגם שכרו אתו לעולם שכלו טוב וכלו ארוך, ומה ינכה על בריאת עולם ואשר יזוננו ויפרנסנו ואשר הוא גומלנו כל טוב. אמנם זה חסדו יתברך חפץ להיטיב, ולא יבקש מידינו להחשיב עולמו כאילו הוא לנו, רק שנחזיק לו יתברך טובה ונכיר כי הוא אדון הכל והוא הטוב והמטיב לנו תמיד, ונברך ונהלל לו יתברך. כמאמרם ז"ל במדרש (ילקוט רמז תרסז) על פסוק (תהלים טז) אמרת לה' אדני אתה, מנין שכל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה מעל שנאמר אמרת לה' אדני אתה שברכת על מה שנתן לך, מאז אמור לפניו יתברך טובתי בל עליך, כלומר כי כאילו לנו היא על כי הכרתי כי ממך יתברך הכל, ועל כן נצטוינו לברכו על כל מה שברא כמפורש זה הענין במקומות אין מספר. והן זאת כוונתו יתברך במצוה הזאת, כי הלא כי יראה האדם עצמו בארץ זבת חלב ודבש, שמן ודשן תחת גפנו ותחת תאנתו ואין מחריד, בתים מלאים כל טוב אשר לא מילא, כרמים וזיתים אשר לא נטע חטה ושעורה לרוב מאד, הלא ידיחנו יצרו בשרירות לבו לאמר כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, על כן צוה לנו אלהי עולם ה' לבלתי נאבד חלילה פן נשמן ונבעט, כי שנה בשנה נקח מראשית כל פרי האדמה ונשים בטנא והלוך נלך עד המקום אשר בחר ה' ולהניחו לפניו יתברך. והוא, כי זה דרכו יתברך, כי העולה על רוחו כי קניינו אשר רכש כחו ועוצם ידו עשה לו, אדון הכל יסירנו ממנו, אך החושב כי הכל שלו יתברך ה' יעזבנו בידו:

והנה יקרנו עמו יתברך כעשיר או שר אשר לו כרם ויורד בו אריס לבדו ולשומר, כי בראות האריס בכורה בתאנה בראשיתה ואשכול ענבים אחד שבישל ראשון, יתנם במזרק טהור ויוליכם אל פני האדון בעל הכרם ההוא, לאמר לו ראה נא נועם ברכת כרמך אשר עבדתיך בו וזה פריו כי ממך הכל, ולא ערבתי אל לבי לאכול ממנו עד אציג לפניך ראשית פריו, כי לא לי היה הזרע ותבואת הכרם כי ממך הכל, והנה הביאותיו אליך והצגתיו לפניך במזרק טהור:

ואז בראות המלך או השר ההוא כי גדול דרך ארץ האריס ההוא, אז יאמר יהי לך
כל השאר:

כן הדבר הזה חטה ושעורה וכרמים וזיתים לא לנו המה כי הכל שלו יתברך כי
אדון הכל הוא באמת, מכמה בחינות כאשר יבא בס"ד. על כן צוה לנו יתברך נקח
מראשית כל פרי האדמה ונשים בטנא ונוליך עד מקום כבודו יתברך, כאומרים לפניו
יתברך לא לנו ה' לא לנו כי הכל

ודבש, שמן ודשן תחת גפנו ותחת תאנתו ואין מחריד, בתים מלאים כל טוב אשר
לא מילא,

שלך. ולהורות כי ממנו יתברך הכל, הנה ראשיתו נביא בטנא לפני כסא כבודו
כאשר יובא לפני בעל הכרם. ואז הוא יתברך נותן את הכל באמונה ובמתנה על ידי
היותו בלתי כפוי טובה:

וזה פשט הענין והיה כי תבא שתהיה לך שמחה, כמשמעות כל מקום שנאמר בו
והיה, בראותך שאפילו לא היצר לך לכובשה רק כבא ונכנס אל נחלת אבותיו, ולא
שמת אל לבך כי אני הוא הנותן ולא בכחך, וזהו אומרו אני נותן וירשתה וישבת בה
בשובה ונחת, והלא תבא להתגאות. לכן ולקחת וגו' והטעם, כי לא תחשוב שכבר
נתתי רק עדיין אני נותן, כי אם תעשה מצותי זאת אתננה לך, ואם אין לא אתן, כי
הארץ תעזב ממך:

ואמרת הנה הבאתי וכו' והנחתו לפני ה' אלהיך, כאומר לפניו ממך הכל, ואז על
ידי כן ושמחת בכל הטוב, כאילו כל הטוב אני נותנו לך. ועל כן צוה יתברך יושם
בטנא ושיביאנו בעצמו, ומה גם העשירים שהיה הטנא של זהב שהוא דרך כבוד.
והוא כענין המוריד אריסין על נכסי אשתו שאף על פי שהוציא הוצאות רבות אם
אכל אפילו גרוגרת אחת דרך כבוד מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל (כתובות
ע"ט ב). כן הוא יתברך אף על פי שממנו יתברך הכל, וכמו שאמרו ז"ל (ילקוט ראה
סוף רמז תתצב) עשר תעשר שאומר הוא יתברך הלא בעל שדה מוריד אריס
למחצה לשליש ולרביע, ואם אני לא הייתי משיב הרוח ומוריד הגשם ומוריד הטל

לא היה כלום, ואם כן היה לך לתת לי הכל כי הכל שלי כי אני עשיתי. אך אומר הוא יתברך במה שתביאו ראשית כל פרי דרך כבוד כל מה שהוצאתי ועשיתי מחול לכם, ועל כן צוה יתברך עשות את כל הכבוד האמור במשנה, למען יורו כי אינם כפויי טובה רק מכירים כי הכל שלו יתברך, ומביאים ראשית כל פרי דרך כבוד, כי זה כל מה שיבקש הוא יתברך על כל מה שברא. כי הלא כל העולם אשר ברא בעבור האדם לא היה כי אם למען יחזיק לו טובה ויהללנו ולא

ודבש, שמן ודשן תחת גפנו ותחת תאנתו ואין מחריד, בתים מלאים כל טוב אשר לא מילא,

יהיה כפוי טובה, ובזה תלוי קיום כל התורה. והוראה עיקרית אל היות זאת כונתו יתברך, הלא גלה ופירש במשנה זו ובמצוה זו, שאם לא כן למה חרד על שוה פרוטה את כל החרדה והכבוד. ובגלל הדבר הזה הטיבו אשר דברו ז"ל שבשביל מצות בכורים נברא העולם, כי הוא על שנחזיק לו טובה על המחיה ועל הכלכלה, וההקש בכל יתר דברים, כי זו בנין אב על כולם וגם כוללת הכל, כי על ידי ארץ ושמים ומזלות וחמה ולבנה נעשים ומתבשלים הפירות וזה כל העולם:

נודה לך ה' אלקינו על ארץ חמדה טובה ורחבה

שרצית והנחלת לאבותינו לאכול מפריה ולשבוע מטובה